

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Episcopi Et Ecclesiae Ceremoniis Tractatus Perutilis

Gilbertus <Tornacensis>

Coloniae, 1571

VD16 G 2034

Cap. XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41678

deus ceremonias excolebat, & Gen- Eph. 2.
tilis Idololatriam exercebat, & v-
trig³ ritus alterius displicebat. Ideò
pax nostra Christus fecit utraq³
unum, inimicitiarum materias de-
struens, & concurrentes parietes in
se angulari lapide collocavit. Aufe-
rendo enim peccatum reconciliauit
hominem Deo, reparando casum re-
conciliauit hominem angelo, detra-
hendo ritum varium, reconciliatus
est homini homo: Et ideò in horum
figura salutavit Angelus hominem.
Natus est Deus & homo, positus est Esa. i.
in diuersorio inter bovem & asinū,
Iudæum scilicet & gentilem: quia
cognouit bos possessorem suum & a-
sinus praesepe domini sui.

CAP. XX.

Hymno finito, quem Episcopus Sap. 18.
inchoauit, silente clero & po Reddit
pulo: quia dum medium silentium causam
tenerent omnia, natus est Deus & cur Epi-
scopus
C 5 homo. saluter

populū
& quid
sibi ve-
lint col-
lectæ si-
ue oratio-
nes quas
cantat.
1. Cor. 11.
Ioan. 14.

Jud. 6.

homo. *Salutat Episcopus populum mitram deponens, & Pax vobis proferens: quia reuelato capite vir secundum Apostolum debet orare: pacem aut enuncians eius utitur e- loquio, cuius fungitur officio. Pacē enim Christus fecit, pacē docuit, pa- cē reliquit. primū in incarnatione, secūndum in predicatione, tertiū in resurrectione. Minores autem Sa- cerdotes salutantes populum, di- cunt: Dominus vobiscum. Episco- pus verò primò, Pax vobis; deinde, Dominus vobiscū: primū, ad iudi- ciū potestatis, ut ostendat se esse eius vicariū, qui discipulis suis post re- surrectionem apparens dixit; Pax vobis: secundū, ad iudicium humi- litatis, ut ostendat se tanquam unū ex alijs. De his autē salutationibus habemus in veteri testamento, sive in libro Iudicum: ubi angelus ad Gedeonem, Dominus tecum virorū*
for-

fortissime; & iterum, Pax tecum:
 siue libro Ruth, ubi dixit Booz me^s Ruth. 2.
 soribus; Dominus vobiscum: siue in
 secundo Paralip. ubi dicitur; Au 2 Paral.
 di me Afa & omnis Iuda & Benia-
 min, Dominus vobiscū, quia fuistis
 cū eo. Chorus respondet, Et cū spiri-
 tu tuo: quod sumptū est ex 2. ad Ti- 2. Tim. 4.
 moth. Dominus Iesus sit cum spiri-
 tu tuo. Deinde monet alios ut orēt,
 dicens: Oremus, quia Christus di- Matt. 26.
 scipulos suos monuit, ut orarent.
 Subiungit autem orationem officio
 congruam significatam per fumum
 aromatū: qui in Apocal. ascendit Apo. 8.
 de manu angeli in conspectu Dei.
 Orans autem, vertitur ad Orien-
 tem. Unde Augustinus in ser-
 mone domini de mōte: Cum ad ora-
 tionem stamus, ad Orientem con-
 uertimur, unde coelum surgit:
 non tanquam ibi sit Deus, & cete-
 ras mundi partes deseruerit, sed ut

admoneatur animus ad naturam excellentiorem se conuertere, id est, ad dominum: Et corpus quod terrenum est, ad corpus excellentius, id est, cœleste conuertitur. Subiungitur in fine orationis, Per dominum nostrum Iesum Christum, quia sine hoc nomine vel verbo non est perfecta oratio.

- Rom. 5. Sumptum est autem de Epistola ad Roman. Gloriamini, inquit, in Deo, per dominum nostrum Iesum Christum. Orando autem manus extendit, quia Christus cùm extendisset manus in cruce pro persecutoribus orauit, & dixit: Pater, dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt. Sicut Moyses contra Amalech in Exodo, manus leuauit, & de hostibus triumphauit: sic nos eleuantes manus, hoc est, in Deum dirigentes actus, Diabolum superamus secundum illud Apostoli: Leuantes manus

manus

manus puras in oratione. Nec debēt orationes istæ, quæ sūt in Missa excedere septenarium, quia Christus in septem petitionibus omnia comprehendit necessaria corporum, & etiam animarum. Debēt autem dici in munero impari: numero enim Deus impare gaudet: vel una, propter unitatem essentia: vel tres, propter trinitatem personarum: vel quinq₃, propter quinq₃ partitā passionem Domini; vel septem, propter gratiam septiformem: unde septies & non pluries salutatur populus in Missa, ut exclusis 7. vitis populus informetur septuplici gratia. Primo, in exordio. Secundo, in Evangelio. Tertio, dicto Symbolo. Quarto, post offertorium dicitur: Per omnia secula seculorum, & Dominus vobiscum. Quinto, cum dicitur Pax domini sit, &c. Sexto, post communionem. Septimo, in fine, Primæ

autem orationes Missæ Collectæ dicuntur, eò quòd petitiones plebium subiectarum a Sacerdote, qui pro populo legatione fungitur, ad Dominum colliguntur. Unde nescio qua præsumptione pcurare nititur aliorum negotia, qui per sanctitatem vita non est familiaris angelis aut notus in curia: aut quid poterit impetrare, qui non audet coram præsentia iudicis apparere?

CAP. XXI.

Orationibus finitis
quid se-
scio Epi-
scopi &
Epistola
quæ legi-
tur, signi-
ficent de
clarat.
Luc. 22.

O Ratione finita, Pötifex Christi vicarius sedet in cathedra cum ministris, Christi ascensio- nem significans, qui secundum Apostolum coresuscitavit nos, & consedere faciet in cælis, unde sedent cum eo, quibus promisit secum sessuros in sede maiestatis suæ cum venerit filius hominis. Ministrorum vero quidam stant, quidam sedent cum eo: quia membrorum Christi qua-

qua-